

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av 3 § lagen om exportgaranti**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om exportgaranti skall ändras så att maximigränsen för ansvarigheten för alla exportgarantier som Statsgaranticentralen beviljar höjs till 45 000 milj. mk och för de exportgarantier i

samband med politisk specialrisktagning som avses i 2 a § till 2 000 milj. mk.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Maximigränsen för ansvarigheten i exportgarantiverksamheten

I 3 § lagen om exportgaranti fastställs 30 000 milj. mk. som maximibelopp för statens totala garantiansvarighet i fråga om garantier som beviljas med stöd av lagen om exportgaranti. Då detta totala ansvar beräknas skall för andra garantier än sådana som ställts med tanke på förlustrisk till följd av stigande tillverkningskostnader beaktas den garantiansvarighet som de exportgarantier som trätt i kraft medför i fråga om kreditkapitalet i sin helhet, och den garantiansvarighet som bindande garantianbud medför till hälften. När det gäller de garantier som beviljats med tanke på förlustrisk till följd av stigande tillverkningskostnader, dvs. de s.k. K-garantierna, beaktas vid beräkandet av garantiansvarigheten den uppskattade totalansvarighet för gällande garantier som förorsakas av en förutsägbar stegring i den inhemska kostnadsnivån. För närvarande gäller inga K-garantier. Ansvarigheten beräknas enligt den kurs som Finlands Bank noterat den dag då garantin beviljades.

Den bokföringsmässiga ansvarighet som avses i lagen om exportgaranti har sedan 1990 utvecklats som följer:

	Bokförings- mässig ansvarighet	Total ansvarighet för alla garantier (inkl. gällande garantier och garantianbud)
	milj.mk	milj. mk
31.12.1990	15 500	24 200
31.12.1991	17 700	31 500
31.12.1992	20 900	41 800
30.09.1993	24 900	50 000

Orsaken till den snabba ökningen i garantiansvarigheten har å ena sidan varit den ökade exporten och å andra sidan devalveringen av den finska marken.

Den export med kort betalningstid för vilken exportgarantier beviljats ökade 1992 med en dryg femtedel jämfört med föregående år och uppgick till 3 300 milj. mk. Garanterad export med lång eller medellång betalningstid fullföljdes i sin tur år 1992 till ett värde av sammanlagt 3 700 milj. mk. Exporten till Fjärnan Östern har vuxit betydligt och dess värde var i fjol nästan 900 milj. mk. De garantian-

sökningar som är under behandling visar att exportörernas intresse för Fjärran Östern fortsättningsvis är stort. Mest behandlas export som riktar sig till Indonesien.

Internationaliseringen bland finska företag ökar ytterligare intresset för export till potentiella fjärrmarknader, och i allmänhet krävs då exportgarantier för att ordna finansiering och trygga fordringar. För att Statsgaranticentralen inte skall bli tvungen att begränsa sin normala risktagning i samband med export och på så sätt bromsa den finska exportens positiva utveckling, föreslås att 3 § 2 mom. i lagen skall ändras så, att den maximigräns för ansvarigheten som reglerar garanticentralens totala risktagning i exportgarantiverksamheten höjs från 30 000 milj. mk till 45 000 milj. mk.

1.2. Maximigränsen för ansvarigheten vid politisk specialrisktagning

Statsgaranticentralen är i sin exportgarantiverksamhet bunden vid det s.k. konsensusavtalet om exportkrediter inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) samt vid de rekommendationer och anvisningar som utarbetats inom exportgarantianstaltarnas samarbetsorgan Bern-Unionen. Dessa avtal och anvisningar reglerar synnerligen detaljerat bl.a. de maximala lånetiderna, de räntor som skall iakttas och återbetalningsprogrammets uppbyggnad i fråga om de olika exportprodukterna.

År 1992 ändrades 2 a § 2 mom. i lagen om exportgaranti så att Statsgaranticentralens direktion med stöd av en fullmakt som statsrådet här gett av särskilda skäl kan bevilja exportgarantier också i de fall där den risk som sammanhänger med exporten, med finansieringen av den eller det land som är föremål för exporten är så stor att exportgaranti inte kan beviljas inom ramen för garanticentralens normala riskprövning eller då exportgaranti beviljas på villkor som avviker från de normala med tanke på riskprövningen.

Avsikten med ändringen var att i mån av möjlighet trygga adekvata verksamhetsbetingelser för den finska export som går till de länder som blivit självständiga från Sovjetunionen och till de tidigare socialistiska länderna i Öst- och Mellanuropa. Dessutom ansågs det vara möj-

ligt att motsvarande behov av specialfinansiering uppstår i länderna i Afrika, Asien och Latinamerika.

Dylika s.k. garantisystem i nationellt intresse administreras av garantianstalterna i flera länder. Inom ramen för dessa system kan garantier beviljas också i sådana fall då de inte längre kan beviljas på basis av garantianstaltens riskbedömning av landet i fråga. Grund för beviljandet av garantierna är främst målen för den handels- och utvecklingssamarbetspolitik som bedrivs i det land som beviljar garantin samt främjandet av exporten. Specialfinansieringsarrangemangen verkställs vid sidan av exportgarantianstaltarnas vanliga risktagningsverksamhet och med sådana villkor som avviker från praxis enligt dessa exportgarantianstalters normala risktagningsspolitik. När garantier beviljas inom ramen för dessa specialfinansieringsarrangemang skall garantianstalterna iaktta OECD:s och Bern-Unionens ovan nämnda rekommendationer och anvisningar om exportgarantiverksamheten.

Statsrådet definierar, på en framställning som handels- och industriministeriet gör utgående från ett förslag av Statsgaranticentralens direktion, de länder för vilkas del risken är betydande men det ändå är motiverat att använda fullmakten som beviljats enligt 2 a § 2 mom. Innan handels- och industriministeriet gör sin framställning skall ministeriet begära utlåtanden om den av utrikesministeriet och finansministeriet.

Statsrådets uppgift är att främst på basis av utrikes- och handelspolitiska synpunkter bedöma om det i fråga om något visst land finns behov att avvika från exportgarantiverksamhetens normala riskprövning eller garantivillkor. I samband med detta fastställer statsrådet på framställning av handels- och industriministeriet den maximigräns till vilken specialansvaret i fråga om exportgarantier som gäller de definierade länderna kan stiga. Efter detta fattar Statsgaranticentralen inom ramen för sina fullmakter de enskilda garantibesluten enligt sedvanlig beslutspraxis.

Genom detta förfarande undviker man att specialarrangemangen jämfställs med normal exportgarantiverksamhet. Ur statens synvinkel är risktagningen i anslutning till specialfinansieringsarrangemangen av samma slag som i samband med sedvanliga exportgarantier. Staten svarar i sista hand för de förluster som föranleds av att det land som är föremål för

kreditgivningen eller det företag som får kredit inte klarar av återbetalningen.

Statsgaranticentralen kan med stöd av sin fullmakt bevilja exportgarantier t.ex. när det i samband med beslut om landspolitiken beträffande ett visst land konstateras att den maximigräns för ansvarigheten som reglerar garanticentralens risktagning i fråga om detta land har nåtts men det politiskt sett ändå anses vara viktigt att en tilläggsrisk tas. I princip är det möjligt att garantera specialfinansieringsarrangemang för exporten på villkor som inte är förenliga med garanticentralens normala risktagningenspolitik. Sådana villkor som avviker från den normala risktagningen kan komma i fråga t.ex. i en situation där det enligt den landspolitik som garanticentralens direktion beslutat om endast är möjligt att ta en kortvarig risk på mindre än ett år. Med stöd av lagen kan långvarigare risker trots detta garanteras då det av politiska eller kommersiella skäl anses motiverat. Dessutom kan som avvikande villkor komma i fråga t.ex. en garantitäckning som är högre eller lägre än normalt samt en höjd eller sänkt garantiavgift. Undantag får dock inte göras från de rekommendationer och anvisningar av OECD och Bern-Unionen som reglerar betalningsvillkoren för exporthandeln.

När garantier beviljas med stöd av 2 a § 2 mom. iakttas beträffande de säkerheter som garanticentralen förutsätter den politik i fråga om säkerheter som vid det aktuella tillfället råder vid garanticentralen, vilket gör att garanticentralens krav på motsäkerhet förblir de normala oberoende av finansieringsvillkoren. I t.ex. en situation där den landspolitik garanticentralen iakttar förutsätter suveräna motsäkerheter kan följaktligen bortses från detta säkerhetskrav, om suveräna motsäkerheter inte kan fås till följd av förändringar i det ekonomiska systemet.

Av den bevilningsfullmakt på 1 000 milj. mk som fastställts i det nuvarande 2 a § 2 mom. har i det här skedet 100 miljoner mark bundits vid garantier som gäller de baltiska länderna och 25 miljoner amerikanska dollar vid garantier som gäller Socialistiska republiken Vietnam. Intresset för handel med Ryssland och de övriga länder som blivit självständiga från det forna Sovjetunionen växer kraftigt. På grund av det instabila läget och den utvecklade bankstrukturen i området har Statsgaranticentralen dock inte i önskvärd grad kunnat delta i

exportprojekten inom ramen för den normala risktagningen.

Statsgaranticentralen har förberett olika medel, bl.a. ett förslag om användning av 2 a § lagen om exportgaranti, som kunde tillgripas för att stöda exportörerna. Den nuvarande maximigränsen på 1 000 milj. mk för ansvarigheten är synnerligen låg jämfört med t.ex. den volym som handeln med Ryssland redan nu når. För att denna gräns, som till en början medvetet ställdes lågt, inte skall bli ett hinder för uppsvinget i den för Finland viktiga östhandeln, föreslås att maximigränsen för bevilningsfullmakten i lagen skall höjas till 2 000 milj. mk.

2. Propositionens verkningar

Den föreslagna ändringen beräknas inte ha några betydande organisatoriska verkningar i fråga om Statsgaranticentralens verksamhet. Garantiansökningarna kommer enligt bedömningarna inte att öka så mycket att detta skulle öka de administrativa utgifterna. Ändringarna medför inte heller något behov att utöka personalen.

Storleken av de garantiförluster som den föreslagna höjningen av garantifullmakten eventuellt åsamkar Statsgaranticentralen är omöjlig att uppskatta på förhand. Under åren 1990—1992 har Statsgaranticentralen betalat ca 1 788,3 milj. mk. i exportgarantiensättningar samt fått ca 972,4 milj. mk i återkrävda ersättningar och ca 384,4 milj. mk i inkomster av garantiavgifterna.

Garantier enligt 2 a § 2 mom. skall beviljas med stöd av en fullmakt av statsrådet i situationer där resultatet av Statsgaranticentralens riskbedömning inte ensamt talar för att en tilläggsrisk skall tas i fråga om det aktuella landet. De garantier som beviljas med stöd av en fullmakt som statsrådet ger är därför förenade med exceptionellt stora risker.

Det kan beräknas att tilläggsrisktagningen till en början ökar inkomsterna av garantiavgifterna, eftersom det torde bli nödvändigt att fastslå högre garantiavgifter än normalt. Om förlustrisker realiserar ökar naturligtvis också ersättningsutgifterna.

De garantiavgifter som Statsgaranticentralen uppbär registreras separat. Dessa inkomster skall i första hand användas som källa för eventuella ersättningar. Om de influtna medlen

inte räcker till för att täcka ersättningsutgifterna skall underskottet täckas genom en fondöverföring från statsbudgeten. Garanticentralen följer de avgifter, ersättningar och ansvarsigheter som hänför sig till dessa garantier separat från övriga exportgarantier.

ministeriet anser att risktagningen i fråga om Ryssland tills vidare skall ökas bara mycket begränsat och inom ramen för de garantifullmakter som redan beviljats. Utrikesministeriet tillstyrker propositionen.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen grundar sig på ett förslag av Statsgaranticentralen och den har beretts som tjänsteuppdrag vid handels- och industriministeriet i samråd med Statsgaranticentralen. Utåtande om propositionen har begärts av finansministeriet och utrikesministeriet. Finans-

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 3 § lagen om exportgaranti

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 § 2 mom. lagen den 14 september 1962 om exportgaranti (479/62), sådant det lyder i lag av den 20 mars 1992 (241/92), som följer:

3 §

Den totala garantiansvarigheten för garantier som har beviljats med stöd av denna lag får uppgå till högst 45 000 miljoner mark. Ansvarigheten för de i 2 a § 2 mom. nämnda garan-

tierna får dock uppgå till högst 2 000 miljoner mark och för de i 2 b § nämnda garantierna till högst 1 000 miljoner mark.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Helsingfors den 29 oktober 1993

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Handels- och industriminister *Seppo Kääriäinen*

Lag

om ändring av 3 § lagen om exportgaranti

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 3 § 2 mom. lagen den 14 september 1962 om exportgaranti (479/62), sådant det lyder i lag av den 20 mars 1992 (241/92), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Den totala garantiansvarigheten för garantier som har beviljats med stöd av denna lag får uppgå till högst 30 000 miljoner mark. Ansvarigheten för de i 2 a § 2 mom. nämnda garantierna får dock uppgå till högst 1 000 miljoner mark och för de i 2 b § nämnda garantierna till högst 1 000 miljoner mark.

Den totala garantiansvarigheten för garantier som har beviljats med stöd av denna lag får uppgå till högst 45 000 miljoner mark. Ansvarigheten för de i 2 a § 2 mom. nämnda garantierna får dock uppgå till högst 2 000 miljoner mark och för de i 2 b § nämnda garantierna till högst 1 000 miljoner mark.

Denna lag träder i kraft den

199 .

